

פנים ספרי המשיניות עם עיקר תוספות-יום-טוב ופ"י הרע"ב, וילמד מתוכם על כל פנים משנה אחת עם המפרשים¹⁰.

לעורר על זה בבתי כנסיות

ד. יש לעורר בנוגע לאלו שהולכים להקהיל קהילות בבתי-כנסיות, שיעוררו - הן בנוגע לקיום המנהג של אמירת פרקי אבות, והן בנוגע ללימוד משנה אחת בעיון¹¹.

להמשיך בימי השבוע

ה. כמו כן יש להמשיך זאת בימי השבוע, כפי שכמה נוהגים שכשיצאיים לנסיעה, לוקחים בדרך גם ספר משניות, "שונה הלכות בכל יום", ולומדים משניות בהיותם בדרך¹².

ו. גם אלו שבשנים שעברו לא נהגו, או על כל פנים לא הקפידו, ללמוד פרקי אבות בכל שבתות הקיץ¹³ - יקבלו על עצמם בשנה זו ללמוד בכל שבתות הקיץ¹⁴. ולא להסתפק באמירה בלבד, אלא ילמדו על כל פנים משנה אחת בכל פרק לעיון¹⁵.

ז. אלו¹⁶ שעד אתה לא היו רגילים בזה, או שעל כל פנים לא נזהרו בזה¹⁶ - התיקון לזה הוא¹⁷ שישפיעו גם על יהודי אחד (על כל פנים) נוסף שלא ידע ממנהג זה, שיתחיל באמירת פרקי אבות¹⁷.

ח. כדאי לפרסם מנהג זה, כדי שגם אלה (שמתפללים בסידורים אחרים) שנהגו עד עתה ללמוד פרקי אבות בשבתות שבין פסח לעצרת בלבד, יוסיפו וילמדו פרקי אבות בכל שבתות הקיץ¹⁸.

ט. גם בשבתות אלו שלומדים בפועל ובגלוי¹⁹ פרקי אבות, צריך להיות גם הענין דחזרת דא"ח ברבים כו'. (ואדרבה, בעמדנו בשבתות שבימי ספירת העומר שהיא "ממחרת השבת" - "בין פסח לעצרת", ההכנה למתן תורה - ישנה הדגשה מיוחדת על כל עניני התורה, כולל ובמיוחד - פנימיות התורה)¹⁹.

י. בשבת(ות) שלפני ראש השנה [אומרים המשנה ד"כ ישראל] בהקדמה לשני [ה]פרקים²⁰.

10 ר"ד משיחת ש"פ נשא התועדות א': "שהם התושבע"פ בתושבע"פ גופא".

11 ר"ד משיחת ש"פ קורח תנש"א.

12 ר"ד משיחת ש"פ נשא התועדות א'.

13 ראה משיחת ש"פ שמיני תנש"א הערה 133 - התועדות ע' 132: "ולעיר מהמנהג המפורסם ללמוד ולחזור חסידות לאחר תפילת מנחת שבת. אבל מובן, שזהו בהוספה על קיום דברי אדה"ז בסידורו בנוגע אמירת פרקי אבות בשבתות אלו".

14 ראה ר"ד משיחת ש"פ נשא התועדות א': "זהו הלימוד וההוראה לפועל, שימשיכו בלימוד הפרקי אבות בכל שבתות הקיץ. אע"פ שמי שאינו נוהג כן א"א לבוא אליו בטענות, משום שטוען הוא שאדה"ז בעצמו מחלק בין קודם מ"ת ולאחריו - אע"פ"כ, יש להוסיף בזה ולא להסתמך על היתר הנ"ל, ולהמשיך באמירת ולימוד הפרקי אבות בכל שבתות הקיץ". וראה ש"פ שמיני תש"נ - התועדות ע' 96: "כמ"ש רבינו הזקן בסידורו "ויש נוהגין כן כל שבתות הקיץ", אשר, כן הוא גם מנהג חב"ד וכו'. ועוד. ולהעיר מראשי דברים דש"פ נשא, "ב' סיון התועדות (א') תנש"א: "וכמ"כ נהגו רבותינו נשיאינו, כמו שציינו כמה וכמה מאמרי חסידות שנאמרו בשבתות הקיץ המיוסדים על מאח"ל מהפרק דפרק"א באותה השבת".

15 ר"ד משיחת ש"פ במדבר תנש"א: "...לעיון כפי שנדרש בתושבע"פ". וראה ראשי דברים מהתועדות (א') ש"פ נשא, "ב' סיון תנש"א: "וכמ"כ נהגו רבותינו נשיאינו, כמו שציינו כ"כ מאמרי חסידות שנאמרו בשבתות הקיץ המיוסדים על מאח"ל מהפרק דפרק"א באותה השבת".

16 ר"ד משיחת ש"פ שמיני תנש"א: "ישנם כאלו שמסיבות שונות ומשונות מנהג זה אינו תופס מקום אצלם, ובפרט, שזמן הלימוד בפרקי אבות הוא לאחר תפילת המנחה, שאז ה"ז זמן של לימוד חסידות, וחזרת מאמר דא"ח וכי"ב. - אע"פ"כ מכיון שאדה"ז כותב בסידורו "נוהגין לומר פרקי אבות כו", ולא עוד אלא שמסיים "ויש נוהגין כן כל שבתות הקיץ", הרי ברור שיש להקפיד על מנהג זה. וממילא גם אלו וכו".

17 שם: "שמכאן ולהבא יקפיד בכפליים. כלומר: נוסף לזה שהם עצמם יתחילו להזהר בזה מכאן ולהבא - ישפיעו גם וכו".

18 ר"ד נשא תש"נ - התועדות ע' 297: "על יסוד מ"ש רבינו הזקן בסידורו **השוה לכל נפש** - גם לאלה שמתפללים בסידורים אחרים - ש"ש נוהגין כן כל שבתות הקיץ".

19 ראשי דברים מהתועדות ש"פ תזריע-מצורע, ו' אייר ה'תשנ"א: "ולוהסיף, שכל ענינים אלו שייכים גם לכל שבתות השנה. אע"פ שהלימוד ואמירת הפרקי-אבות הוא אך ורק בשבתות הקיץ, ולא עוד אלא, שעיקר המנהג הוא בשבתות" שבין פסח לעצרת" - הרי מובן שכל הענינים שבפרק"א נמשכים בכל שבתות השנה. אע"פ שהעבודה אז בגלוי היא לא באמירת פרק"א, אלא בחזרת ענינים דפנימיות התורה, וכי"ב. וכמ"כ לאידך גיסא, גם בשבתות אלו וכו".

20 ש"פ ניצבים-וילך תש"נ הערה 34 - התועדות ע' 293.

כ"ף סיון

מנהגנו שלא מתענין

א. איתא במגן אברהם¹, ש"נוהגין להתענות עשרים בסיון בכל מלכות פולין". אף על פי כן רבותינו נשיאינו לא נהגו כן, אפילו בזמן שכ"ק מו"ח אדמו"ר ה' בפולין (וכמה נהגו אז להתענות שם)².

ב. בהנ"ל אין זה באופן שאצל רבותינו נשיאינו חסרה חס ושלום המעלה דתענית [עת רצון³] בעשרים בסיון, אלא אדרבה: המעלה שבזה ישנה - שלא על ידי תענית (על דרך מעלת פורים שלגבי יום שהוא) כפורים⁴.

פרקי אבות⁵

ללמוד על כל פנים משנה א' עם מפרשי המשנה

א. פרקי אבות הם חלק מתורה שבעל פה שלימודה צריך להיות בהבנה והשגה דוקא. ולכן אין להסתפק באמירת פרקי אבות [כדבעי, הדיוק באמירת כל התיבות בשלימות⁶] אלא צריכים ללמדם בעיון, כראוי בתורה שבעל פה⁷.

ב. לא תובעים מכל אחד ואחת שילמד בעיון את כל המשניות דכל פרק בכל שבת ושבת, מכיון שמסתמא ענין זה יקשה להביאו לידי פועל. אבל על כל פנים משנה אחת בכל פרק, יש ללמוד בעיון כדבעי בתורה שבעל פה [בפרט התמימים⁸].

ג. היינו, שנוסף לאמירת המשניות בנוסח אדמו"ר הזקן המודפס בסידור, יחזיק לידו גם כן ספר משניות עם מפרשי המשנה, על כל

זאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

- 1 מג"א א"ח ס"ח תקפ.
- 2 ש"פ בהעלותך תנש"א - התועדות ע' 345.
- 3 שם: "...כ"ף סיון - שיש בו מעלת התשובה ומעלת הצדיקים יחד, עת רצון תענית כ"ף סיון העבודה ד"שלהבת עולה מאלי" אבל במצב טוב".
- 4 ש"פ בהעלותך תנש"א - התועדות ע' 345: "ובפרט על פי הידוע המעלה הגדולה בעשרים בגימטריא כתר".
- 5 להעיר מש"פ שמיני תש"נ - התועדות ע' 96: "הפעולה דאמירת פרקי אבות בשבתות הקיץ נמשכת גם על כל השבתות (וכל ימי השבוע) שבתקופת החורף". וראה לקמן הערה 19.
- 6 ראה ש"פ שמיני תש"נ - התועדות ע' 96: "כיון שנמצאים בשבת . . . שבה נעשית הפתיחה לאמירת פרקי אבות על כל השנה כולה - הרי זה הזמן המתאים לעורר שנוסף על האמירה דפרקי אבות כדבעי (הדיוק באמירת כל התיבות בשלימות), יש להשתדל גם בנוגע למחשבה וכוונה (הבנת הענינים)".
- 7 ר"ד משיחת ש"פ נשא התועדות א': ראה ר"ד משיחת ש"פ קורח תנש"א: "ואע"פ"כ נעשה מנהג במשך הדורות **שאוברים** פרקי-אבות, ללא הבנה והשגה שבה. והטעם שעושים כן מכיון שעסוקים בענינים אחרים, והולכים לחזור מאמרי דא"ח כנהוג, ועד לאפשאו לה" - שמחדשים בתורה, בפנימיות התורה ובנגלה דתורה. ויש ללמד זכות על מנהג זה, שמכיון שלימוד פרקי אבות בא לאחר ובהמשך לתפילת מנחה וכו". וראה משיחת ש"פ קורח תנש"א הערה 123 - התועדות ע' 406: "ויל" הטעם על זה (אף שבתושבע"פ צ"ל לימוד והבנה) - כי אמירת פרקי אבות באה בהמשך לתפילה (תפילת מנחה), שענין התפילה אינו לימוד (ואדרבה, בלשון הידוע אני מתפלל לדעת זה התינוק), ולכן גם אמירת הפרק אינה בגדר לימוד כ"כ - כנראה בפועל בהנהגת הרוב".
- 8 ר"ד משיחת ש"פ נשא התועדות א': "האמור שייך במיוחד לתלמידי התמימים, שזהו ענינם לימוד התורה בפירושי, בהבנה והשגה".
- 9 שם: "מכיון ש"אני מבקש . . . אלא לפי כח". ראה ש"פ במדבר, ויום ב' דחה"ש תנש"א - התועדות ע' 275: "ומה טוב - שילמדו משנה אחת (או כמה משניות) בעיון, בהבנה והשגה".

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולזכות הרה"ת ר' אברהם משה זוגות מרת לבנה בינה שיחיו גרינשטיין

נא תלת על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: www.moshiach.net/blind,or:www.iChossid.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד